

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**
для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти (1,6 р.н.)
освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»
спеціальності 073 «Менеджмент»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

ГЛАДКОВА
Ольга
Вячеславна

yezjf@nuph.edu.ua

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.
- 2. Адреса:** м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.
- 3. Веб-сайт:** <https://quality.nuph.edu.ua>
- 4. Інформація про викладачів:**

Гладкова Ольга Вячеславна

Кандидат економічних наук, доцент, доцент каф. Управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – понад 20 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 23 роки. Викладає дисципліни: «Управління інноваційним розвитком та конкурентоспроможністю організації», «Фінансовий та інвестиційний менеджмент», «Фінанси та інвестування», «Lean-менеджмент», «Управління закладами охорони здоров'я» (магістри); «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінанси, гроші та кредит», «Фінанси підприємства та інвестування», «Міжнародна економіка», «Економіка та фінанси підприємства» (бакалаври). Наукові інтереси: фінансова інтеграція та глобалізація, реформування та управління системою охорони здоров'я, управління конкурентоспроможністю ЗОЗ.

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який представлений на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Управління закладами охорони здоров'я» є вибірковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». На даному етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні, заклади охорони здоров'я набувають самостійності в управлінні своєю діяльністю. З метою забезпечення ефективності своєї діяльності, вони повинні застосовувати сучасні технології управління функціональними сферами діяльності. Освітня компонента надає знання щодо характеристики сучасних технологій, які доцільно застосовувати в управлінні закладами охорони здоров'я та формує професійні компетентності майбутнього фахівця з управління охороною здоров'я.

7. Мета освітньої компоненти: Метою викладання освітньої компоненти «Управління закладами охорони здоров'я» є оволодіння здобувачами комплексом знань з основ управління, державного регулювання галузі охорони здоров'я, набуття практичних навичок з розробки організаційної структури управління, адекватної умовам функціонування закладу а також побудови системи управління закладом охорони здоров'я.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 17. Здатність вибудовувати ефективні бізнес-процеси в організаціях, формувати систему економічного управління ЗОЗ і ФО, проводити моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності, оцінювати можливі ризики і соціально-економічні результати управлінських рішень.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення.

ПРН 3. Проєктувати ефективні системи управління організаціями

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 16. Моделювати і реалізовувати ефективні бізнес-процеси в ЗОЗ і ФО, формувати систему економічного управління в організаціях, здійснювати моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності і фінансового стану для запобігання кризових явищ і забезпечення безперервності функціонування.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Управління закладами охорони здоров'я» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується освітніми компонентами: «Управління персоналом і трудове право», «Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність», «Господарське і міжнародне приватне право», «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій», «Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Інформаційні системи і технології в управлінні» тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 4 кредити ЕКТС: 10 годин аудиторних занять, з них – 4 години лекцій, 4 години – практичних занять, 2 години - семінарських занять, 110 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних та семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Управління закладами охорони здоров'я

Тема 1. Поняття та сутність управління та управлінської діяльності. Розвиток теорії управління. Поняття та рівні управління організацією. Підходи до управління організацією. Процесний підхід. Системний підхід. Ситуаційний підхід. Форми та методи управління організацією. Лінійна структура управління. Функціональна структура управління. Лінійно-функціональна структура управління. Програмно-цільова структура управління. Матрична організаційна структура управління. Дивізіональна структура управління. Економічні методи управління. Організаційно-розпорядчі методи управління. Соціально-психологічні методи управління.

Тема 2. Державне регулювання системи охорони здоров'я в Україні. Поняття державного регулювання системи охорони здоров'я. Основні принципи та цілі регулювання охорони здоров'я. Характеристика регуляторних органів в охороні здоров'я і їх функції. Складові механізми регулювання галузі охорони здоров'я. Організаційно-адміністративний механізм. Соціально-економічний механізм. Інституційно-правовий механізм. Методи та інструментарій державного регулювання у сфері охорони здоров'я.

Тема 3. Побудова системи управління закладом охорони здоров'я. Типові проблеми трансформації ЗОЗ. Системний підхід до управління ЗОЗ. Принципи системного підходу. Особливості системного підходу в керівництві ЗОЗ. Алгоритм побудови системи управління ЗОЗ. Функціональна організаційна структура управління ЗОЗ. Лінійно-функціональна організаційна структура управління аптечною мережею. Дивізіональна структура управління ЗОЗ.

Тема 4. Формування механізму управління закладом охорони здоров'я. Стандарти управління ЗОЗ. Міжнародні стандарти ISO 9000. Національні (загальнодержавні) стандарти. Галузеві стандарти у сфері охорони ЗОЗ. Регіональні стандарти. Локальні стандарти ЗОЗ. Побудова системи управління якістю надання медичних послуг. Електронна система документообігу в ЗОЗ. Електронна системи «E-Health».

Тема 5. Функціональна система управління фінансами в сфері охорони здоров'я. Фінансові ресурси ЗОЗ. Бюджетні фінансові ресурси ЗОЗ. Позабюджетні фінансові ресурси ЗОЗ. Моделі фінансування ЗОЗ. Страхова модель фінансування ЗОЗ. Бюджетна модель фінансування ЗОЗ. Приватна модель фінансування ЗОЗ. Інноваційні механізми фінансування охорони здоров'я в умовах реформування

галузі.

Тема 6. Модернізація менеджменту в закладах охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи. Впровадження стратегічного менеджменту в сфері охорони здоров'я. Розробка стратегії управління та розвитку закладу охорони здоров'я. Алгоритм послідовних управлінських рішень у рамках розроблення стратегічного плану медичного закладу. Стратегії розвитку медичного закладу. Формування операційних програм розвитку ЗОЗ.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модулю: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 10-15 балів за практичними або семінарськими заняттями, змістовий модуль 1 – 20-40 балів.

Результати семестрового контролю у формі семестрової оцінки оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано»).

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Управління закладами охорони здоров'я - оцінювання тем (1-6) (робота на заняттях 1-6): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	100 (100 %)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Так, *політика щодо академічної доброчесності* ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (наукові доповіді) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу в НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.

Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-182_polozhennia-pro-vidpratsiuvannia-studentamy-propushchenykh-navchalnykh-zaniat-ta-poriadok-likvidatsii-akademichnoi-riznytsi-v-navchalnykh-planakh-u-nfau-red.-03-2023.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної

заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf)

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osvity-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білинська М. М. Управління змінами сфери охорони здоров'я: навч. посіб. Київ : НАДУ, 2017. – 108 с. 2. Білинська М.М., Васюк Н.О., Корольчук О.Л. Управління якістю медичної допомоги як основа національної політики у сфері охорони здоров'я. - Київ : НАДУ, 2017. – 107 с. 3. Петков В.П., Петков С.В., Соболев Є.Ю. Охорона здоров'я в Україні. - К. : Скіф, 2017. – 288 4. Гладкова О.В., Посилкіна О.В. Управління закладами охорони здоров'я : метод. реком. до практичних занять здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». - Харків : Вид-во НФаУ, 2023. - 26 с. 5. Гладкова О.В., Посилкіна О.В. Управління закладами охорони здоров'я : метод. реком. для семінарських занять для здобувачів вищ. освіти, що навч. за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я і фармацевтичним бізнесом». - Харків : Вид-во НФаУ, 2023. - 26 с. 6. Гладкова О.В., Посилкіна О.В. Управління закладами охорони здоров'я : метод. реком. до виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти, що навчаються освітньою програмою «Управління охороною здоров'я і фармацевтичним бізнесом». - Харків : Вид-во НФаУ, 2023. - 23 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12 (дата звернення: 15.04.2022). – Назва з екрана. 2. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/2168-19 (дата звернення: 15.04.2022). – Назва з екрана. 3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19 (дата звернення: 15.04.2022). – Назва з екрана.

	<p>4. Баєва О. В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я. URL : https://pidruchniki.com/1781040937372/meditsina/menedzhment_u_galuzi_ohoroni_zdorovya</p> <p>5. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я / В. І. Борщ : монографія. – К. : ОЛДІ ПЛЮС, 2020. - 392 с.</p> <p>6. Вовк С. М. Системні трансформації охорони здоров'я : монографія. - Кривий Ріг: ДДУУ : Вид. Р.А. Козлов, 2017. - 315 с.</p> <p>7. Гладкова О.В. Удосконалення управління закладами охорони здоров'я на засадах менеджменту якості // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки, менеджменту та логістики: матер. X міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 10 листопада 2022 / ред. кол.: О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Ю.С. Братішко, А.Г. Лісна, Ю. Харків : НФаУ, 2022. с. 72-81</p> <p>8. Гетьман В.О., Гладкова О.В. Маркетингові стратегії в діяльності закладу охорони здоров'я // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки, менеджменту та логістики: матер. X міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 10 листопада 2022 / ред. кол.: О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Ю.С. Братішко, А.Г. Лісна, Ю. Харків : НФаУ, 2022. С. 316-320</p> <p>9. Грабовський В.А. Системний підхід до управління закладами охорони здоров'я http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3jq3JOTV3EoJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe</p> <p>10. Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я в Україні : навч.-наук. вид. / авт. кол. : М. М. Білинська, Я. Ф. Радиш, І. В. Рожкова та ін. ; за заг. ред. проф. М.М. Білинської. - К. ; Львів : НАДУ, 2017. – 240 с.</p> <p>11. Загорський В. С. Управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я. - Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2017. - 276 с.</p> <p>12. Лівінський В.О., Жаховський А.В., Швець О.М. Стандартизація в галузі охорони здоров'я України // Український журнал військової медицини. - 2022. - Т.3 - С. 5-16.</p> <p>13. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я / кол. монографія за науковою ред. д.е.н. Шкільняка М.М., д.е.н. Желюк Т.Л. Тернопіль, Крок. 2020. 560 с.</p> <p>14. Муляр Т.В., Гладкова О.В. Використання процесного підходу в управлінні закладом охорони здоров'я // Актуальні питання створення нових лікарських засобів. Матеріали ХХІХ міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. м. Харків, 19-21.04.2023. - Харків : Вид-во НФаУ, 2023. - с. 524-526</p> <p>15. Терзі О.О. Система суб'єктів управління у сфері охорони здоров'я. URL : https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/</p> <p>16. Фінанси та інвестування : навч. посіб. /О. В. Посилкіна, О. В, Гладкова. – Х. : НФаУ, 2020. – 262 с.</p>
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/.</p> <p>2. Центр дистанційних технологій навчання НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3584</p> <p>3. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>4. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua</p> <p>5. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/</p>
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3584

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевізор – 2 од.; Xerox – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.